

Woorden van
 een Grijsaard

VOOR

DE JEUGD.

Beeldjes en Vertellingen

VOOR

verschillenden leeftijd.

(Met Plaatjes.)

's-GRAVENHAGE.
H. C. VOORHOEVE Jz.N.
1896.

Jeuugdigc Lezers en Lezeressen!

Wilt gij een raadgeving aannemen van een grijsaard, die zijn 88ste jaar is ingetreden?

Leest dan elke week èèn blaadje, dikwijls en met aandacht.

Hebt gij daartoe moed en geduld, dan zult gij vooruitgaan en opmerken, vooral zoo gij om goede gaven bidt, want dit wil de Heiland. (Matth. 7 vs. 11.)

Wie alles vluchtig, uit nieuwsgierigheid leest, niets opteekent, niet weetgierig is, gaat achteruit, en door traagheid verbergt men zijn pond. (Zie Lukas 19.)

De voorste stukjes zijn gemakkelijk te begrijpen, doch zij klimmen op, en de latere zult gij, zoo ik wensch, „na dezen verstaan.

't Was mij een aangename en nuttige verpoozing, nu en dan, ook voor u, iets te schrijven. 't Zijn veelal vertellingen bij den haard, en de winter nadert.

Is niet alles even goed en leerzaam; zijn er vele gebreken in; keurt de een af, wat een ander behoort, doe dan gelijk de Konigbij, zij kiezen de beste bloemen, en de goede mensch de edelste vrienden.

TELCHUYS.

Tholen, 20 October 1896.

LUTHER ZINGENDE.

Opwekking tot Zingen.

(Psalm 33.)

's Morgens vroeg zingen de vogeltjes, vooral in den zomer, en verblijden zich onwetend in hun Schepper; maar de mensch mag zingen wat zijn gevoel hem ingeeft.

O, mocht men meer zingen! In den Hemel zingt men; Engelen zongen bij Jezus' komst op aarde; kinderen zongen Hem ter eere! (Matth. 21.)

Komt! laten wij het ook eerbiedig doen, en gaarne zingen:

HET MORGENLIED.

(WIJZE: Psalm 84.)

Hoe goed is mij de morgenstond!
 'k Ontwaakte vroolijk en gezond!
 Zou ik, o God! dan U niet danken?
 Geef, dat ik blij mijn lessen leer',
 Mijn ouders en mijn meesters eer',
 U prijze door mijn kinderklanken!
 Bewaar, o Heiland! onze jeugd
 Tot ons geluk en levensvreugd.

Een goed gezang geeft nuttige gedachten. Wij zullen gezonder en opgeruimder zijn, hoe meer de lust toeneemt. *Goed zingen is de schoonste uitspanning.*

LUTHER was een arme knaap, die goed zong. Een rijke vrouw hoorde gaarne zijn lied, dat zoo helder klonk. Zij werd gedrongen hem te laten leeren. Later sprak hij: »De zang is een geschenk van God; het weinige, dat ik er van bezit, ruilde ik voor geen schatten van de wereld!»

Het Vogelnestje.

(Deut. 22 : 6.)

»Vader", zei ik, »in ons tuintje
 Heeft de rups de bes vernield;
 Zeg me, waarom 't gindsche struikje,
 Al zijn blad en vrucht behield?"

»Mina," sprak hij, »wilt ge 't weten?
 Kijk eens, maar trée zacht op 't pad."
 En ik ging, en zag een vogel,
 Die daar op zijn nestje zat.

Stil ging ik terug naar vader,
 En hij zei me: »Stoor hem niet,
 Die dat struikje heeft gezuiverd,
 En dit fruit ons overliet."

»'s Zomers geeft de wijze Schepper,
 Lieve vogeltjes in 't hout;
 En de vrucht gaat niet verloren,
 Waar er een zijn nestje bouwt."

Vader zweeg. 'k Doe naar zijn lessen,
 Vriendjes! met een blij gemoed;
 Moeder zegt: »Wie diertjes minnen,
 Doen ook eens de menschen goed."

VECHTENDE VOGELS.

(*Waargenomen.*)

Kijk, Willem! op 't water, daar zien wij een strijd;
 Twee vogelen dapper aan 't vechten!
 Zij schreeuwen, zij woelen in 't stroomende nat,
 Zij slaan er elkander de vleugelen mat, —
 Wij kunnen den twist niet beslechten.

O! kijk gauw, een vogeltje vliegt er naar toe,
 Dat kan hier geen tweedracht gedoogen;
 Daar scheidt het klapwiekend de vechters van één...
 »O Vader! dat 's aardig, ginds vliegen zij heen,
 En 't kleintje verdwijnt uit onz' oogen.»

Ja jongen, dat is roerend schoon!
 Kunt gij er iets uit leeren? . . .
 »Ja vader! met mijn kameraads
 In vrede te verkeeren.» —
 't Is goed gezien! en zijn ze in twist,
 Snel toe, — en wil men hooren? . . .
 Dan zal de moed van 't vogeltje
 Heel 't leven u bekoren.

Een teeder geweten. Daar was eens te Buren een jongetje van zes jaar, dat ziek werd en stierf.

In het begin zijner ziekte zei hij tot zijn vader: »Ik zou graag den dominé willen spreken! De vader lette er niet veel op, doch het kind werd erger. Toen werd de Dominé verzocht en hij kwam bij het kind. Deze man vroeg den zieke: »Hoe gaat het?» en het knaapje zei zacht: »Ik heb een groote zonde gedaan, ik durf het niet zeggen.» Maar de Dominé vroeg vriendelijk: »Och! zeg het mij maar?» en het kind zei openhartig: »Ik heb vijf kniekers gestolen, en de Heere Jezus wil geen dieven aannemen.» Toen sprak de leeraar van de vergeving der zonden door God om het bloed van Christus, en

stelde hem het gebed voor. De leeraar wilde daarmêe beginnen, doch het jongetje zei: »Wacht nog en laat eerst de anderen komen van wie ik ze gestolen heb." Dezen kwamen, en zij baden te zamen. Na het gebed zei het kind: »Nu moet ik *zelve* nog de vergeving hebben." Hij bad een uurtje alleen op zijn bedje, en toen riep hij zijn vader en sprak blijmoedig deze woorden: »Nu weet ik, dat mijne zonden mij vergeven zijn, nu ga ik gerust heen!"...

Leest, jengdige vrienden! dikwijls dit stukje. »*De nederigen geeft God zijne genade;*" want, toen de discipelen *hoovaardig* waren, riep Jezus een kind, en zei: »Voorwaar, Ik zeg u: indien gij u niet veranderd en wordt gelijk de kinderkens, zoo zult gij in het Koninkrijk der Hemelen geenszins ingaan." (Matth. 18.)

Bidt voor elkander.

»Hoor moeder!" zei Koojsje, »ik ken de 12 Geloofsartikelen al van *buiten!*" »'t Is goed," zei moeder, »kent gij ze ook van *binnen?*" »Neen moeder!" dat durf ik niet zeggen, en wat gemeenschap der heiligen is, weet ik niet."

Moeder zei: »Kom! ik zal u iets vertellen, wat voor u en anderen goed is; luistert:

Een broeder bad eens voor zijn zusje, dat elders was. Eenige dagen daarna zagen zij elkaar, en zij vroeg: »Hebt gij Zondagavond om vijf ure niet voor mij gebeden?" Hij zei: »Ja." Toen sprak zij: »Dat voelde ik, broeder! ik viel in het eenzame op de knieën, en dankte God, dat ik een broeder had, die voor mij bad." Hierop ging zij naar huis, en de broeder herdacht, hoe hij even vóór zijne bede, aan deze woorden van een godzalige indachtig werd: »Wanneer twee te gelijk voor elkander bidden, gebeurt het somtijds, dat de Heilige Geest hunne harten aanroert." O lief kind! dat is gemeenschap één van hart te zijn. »Moeder!" zei het meisje, »nu begrijp ik er wat van. Ja dat is het! Zij bidden uit liefde voor elkander."

Toen zei de vader: »Juist! Een goede bedelaar krijgt altijd wat. Bidt eenvoudig, vooral met uwe eigene woorden en, zoo gij niet traag zijt, zal de Heere u helpen. Bidt maar veel: »Vader in den hemel, schenk mij uwen Heiligen Geest om Jezus' offerande." Zoo gij dit oprecht bidt, zal het u hoe langer hoe beter gaan, want Hij ziet zoo gaarne het kinderlijk geloof.

O mocht gij onder elkander doen, zooals die broeder en zuster, dat zou de Heere zegenen, dan zoudt gij nooit kwaadspreken, maar liefde toonen.

JEZUS' LIEFDE.

(Wijze: Gez. 39. — Markus 10.)

»Komt, o kind'ren! komt tot Mij,
Laat geen zonden u verhind'ren,
Geeft uw hart geheel aan Mij,
Ik geef zegen aan de kind'ren,
Wie Mij boven alles mint,
Ben ik eeuwig tot een Vrind.»

Dierb're Jezus! op Uw Woord,
Komen wij Uw zegen vragen;
Daar gij alles ziet en hoort,
Laat ons leven U behagen;
Leer ons bidden, leer ons dat,
Dan zijt G'onze grootste schat.

De twee laatste vijfjes. Nog zie ik den ouden herder de schapen buiten den stormwind leiden aan de binnenzijde van den zeedijk. Het sneeuwde, en hij ging in de schouw van den veerschipper wat schuilen. Daar zat een arm man, die schreiende tot hem zei: »De knecht vraagt dubbel veergeld, en dat heb ik niet. Ik verlang zoo naar huis." De arme herder, met zijn lot bewogen, sprak tot hem: »Daar heb je mijne twee laatste vijfjes," en blij zag hij den man nu overvaren.

Maar nog iets. — Toen die vrome herder op zijn sterfbed lag, zei hij tot zijne vrienden: »God moet nog ééne bede van mij verhooren; mijne krankzinnige vrouw moet met mij sterven!" Zoo is het geschied; zij werden op denzelfden dag te *Scherpenisse* begraven.

HET GESCHENK. Eens leerde ik op een aangename, aardige manier de Bijbelspreuk verstaan: »*Weest niet al te rechtvaardig.*" Mij werd gelast een lijst van Koopdagschuld op te maken voor den deurwaarder. Daaronder was ook een arm boertje, een vroom man. Die lijst hield ik één dag in mijn zak, en schreef dien man een naamloos briefje. Den volgenden morgen liet hij aan mijn patroon jonge haantjes brengen. Een oogenblik later kwam de boer op 't kantoor, en vroeg beleefd drie weken uitstel. Mijn patroon sprak vroolijk: »Wel man! je komt, alsof je geroepen waart." Hij kreeg uitstel. Toen ik den armen man de deur uitliet, zei hij zachtkens tot mij: »Ik heb, evenals de aartsvader JACOB, aan den regeerder van Egypte een geschenk vooraf gezonden." (Zie Genesis 43 : 11.)

Mochten wij zulke spreuken meer begrijpen!

Billijkheid is beter dan te strenge plichtsbetrachting. Het naamloos briefje maakte er *drie* blij. Doet, jongelui! ook veel goeds in stilte, en gij zult uzelf en anderen genoeg geven.

De twee laatste penningkens der arme weduwe.

(Markus 12.)

Daar komt zij, de arme, den tempel ook in,
 Zij rijk in den God harer vad'ren;
 Blij brengt ze ter schatkist haar penningken aan,
 En Jezus, die zag, wat de vrouw had gedaan,
 Laat hier Zijn discipelen naad'ren.

»Ik zeg u,» zoo spreekt Hij, »die weduw' heeft meer
 Dan allen ten offer gegeven;
 De rijken — zij gaven uit overvloed veel;
 Maar zij uit gebrek haren leeftocht geheel:
 Twee penningkens, noodig voor 't leven.»

O kind'ren! die daad blijft door Jezus geroemd,
 Voor ons is hier leering gelegen:
 Geen grootheid van giften, maar liefde in 't gemoed,
 Heeft waarde bij God. Wat de liefde hier doet,
 Vergeldt Hij door menigen zegen!

OPWEKKING TOT WELDOEN.

(Prediker 11 : 1.)

Werpt de zaaier bij den Nijlvloed daar zijn graan op 't water uit *),
 Als de stroom opnieuw gedaald is, ziet hij, hoe de oogst ontspruit,
 »Werp uw brood uit op het water,» geef voor Kerk en Heidendom,
 Jezus geeft het in den maaitijd honderdvoudig u weerom.

*) Hoe nuttig de Nijl voor Egypte is, vindt gij in den Statenbijbel bij Gen. 12 op vs. 2, Deut. 11 vs. 10 en 11 en vooral Zacharia 14, de 76ste kanteekening. Mozes lag er veilig in het biezenkistje. Het schoonste kindje! (Handel. 7.)

Geen kwaadspreken.

Ons spreken leidt zoo licht tot kwaadspreken van afwezigën, en wat wij achter iemands rug spreken, daar wordt hij niet door bekeerd. Wij bidden er niet voor, en een kind, dat kwaad doet, geeft een ander de schuld. Mag ik u daarom dit versje geven ?

Luister even : Zeg de waarheid
 Tot uw makker in persoon.
 Maar stel nimmer zijne zonden
 Door uw achterklap ten toon.
 Zoo gij waarschuwt in 't verborgen,
 Hebt gij vrede tot uw loon.
 Zien wij eerst naar eigen fouten !
 Dat in 't hart dit spreukje woon :
 »Veegde ieder voor zijn deurtje,
 Dan was ieders straatje schoon.» —

Werden die regelen onder ons betracht, o dan hadden wij spoedig een andere wereld en een gelukkig leven. Het aanstaande eeuwfeest zou een jubelfeest van onderlinge liefde zijn !

Een daglooner kan een Koningszoon zijn.

(1 Petrus 2 : 9.)

Twee jaren was de man reeds lijdende, eer ik aan zijn ziekbed kwam. Wij hadden menig gesprek. Hij las in den Bijbel. Hij leerde bidden, want de Heilige Geest was in zijne ziel uitgestort.

Bij een nader bezoek vroeg ik : »Waarom schreit gij zoo, vriend !» Hij zei : »Ik heb zoo veel kwaad gesproken en gespot. Ik heb de vromen gelasterd om hunne gebreken. Mijn doopsbelofte geschonden, de opvoeding mijner kinderen verwaarloosd. Mijn eenige troost is : Het bloed van Jezus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonde.»

Met een paar vrienden kwam ik later bij hem. Terwijl hij de liefde Gods in Christus roemde, zagen wij een bijzonderen glans op zijn gelaat, en mijn vriend zei : »Daar ligt nu een Koningszoon !»

Op de Tentoonstelling.

1°. Het fraaie handwerk van Anna Maria Schuurmans.

(Ontalpen te Wiewert 1604.)

Daar ligt Anna's Bijbel. Zie! rondom zyn hand,
Zyn bloempjes van zyde, gelegd door heur hand;
En vogeltjes vliegen er los tusschen 't groen,
Met kleuren naar 't leven, wie zal het zoo doen?

Een Bybelplaats schreef zy; hier ligt het ten toon, *)
Die letters vol orde, zyn groot, en — toch schoon.
Dof de tref by heur naam. Zy spreekt: „In myn jeugd,
Gaven Godsdienst en Kunst my leven en vreugd.

*) Romeinen 8 vers 1. Oude vertaling.

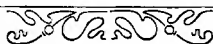

2°. Het Vlas en de Pijnboom met het Spinnenwiel.

In Zweden, waar de wind door 't hooge pijnbosch loeit,
Beschut de boom het vlas, dat aan zijn voeten bloeit;
En is de plant door kunst, gesponnen en gereed,
Dan geeft ze rijk en arm een sieraad — of een kleed.

Valt eens de boom, zoo voert de bergstroom hem naar zee;
Hier rijst hij, zonder kroon, bij 't mastbosch op de rée;
De plant beheerscht den boom, en geeft hem 't wapp'rend blad,
Waar vrij de wind in speelt, om Oost- en Westerschat.

Zoo zeilend, brachten zij voor 't kunstfeest schatten aan;
Ziet gij èn boom èn plant, *Tentoongesteld*, wel staan?...
Uit pijnhout is door kunst dat *Spinnenwiel* ontleend,
Ziet aan den spinrok 't *Vlas*, op 't nuttigste, weer vereend.

LIEFDE TOT HET VADERLAND.

»De liefde tot zijn grënd is ieder
aangeboren.»

Ik lees zoo graag geschiedenissen ;
Waarom? Dat kunt gij toch wel gissen,
O, dat verhoogt mijn moed altijd;
Lees ik, hoe MAURITS van Oranje
Aan Nieuwpoort's strand het won van Spanje. —
't Is of ik mee doe in den strijd.

Of hoor ik van DE RUYTER's leven,
Die zoo veel roemrijks heeft bedreven,
Die zoo veel heerlijk's bracht tot stand. —
Van TROMP, de EVERTSEN gewagen,
Van vloten, door hun moed verslagen.
Dan voel ik liefde voor ons land.

Hoor ik uit 's lands historiebladen
De goedheid Gods, Zijn groote daden,
Voor Vaderland en Kerk gedaan,
Der vaad'ren moed — de Vorsten noemen,
Dan voel ik, 'k wil het niet verbloemen,
Mijn jeugdig hart van vreugde slaan.

B E D E Z A N G .

(Wijze: Psalm 84.)

Mijn hart bidt voor de Koningin ;
Gij, God ! Gij wilt, dat ik Haar min.
Geef Haar, om Jezus' wil, Uw zegen ;
Uw Geest schenk Haar een groot verstand,
Tot eer van U, voor 't Vaderland.
En heeft zij eens de Kroon verkregen,
Stort haar veel liefde en wijsheid in.
Bewaar, bescherm de Koningin ! *)

*) Wil men dit versje van onderen naar boven zingen, ook goed.

GENOEGEN IN DE SCHEPPING.

Op een heerlijken zomerdag reisde een arme jongen door het dorpje G., waar hij niemand kende en toch een ongedacht genoeg smaakte. In de school hoorde hij de kinderen zingen, en de onderwijzer sprak vriendelijk met hem. Op de vraag: »Meester! is er hier iets moois voor mij te zien?, was het antwoord: »Ja vriend! ons dorp uitgaande, komt gij bij eene schoone Buitenplaats, ga er gerust op zonder verlof te vragen, daar is alles natuur.»

Weetgierig, doch wat beschroomd, wandelde de knaap door de breede lanen. De eigenaar, een bejaard schatrijk man, bemerkte hem, en kwam hem te gemoet, vragende: »Mag ik u, vriendje! hier eens geleiden? — »O gaarne, mijnheer!» zei de jongen. Spoedig kwamen zij op een heuvel, waar de rustbank van zware boomtakken gevormd, hen uitnoodigde tot rusten. Hier wees de man op de boomgroepen van zilveren abeelen, en daar tusschen op de mooie bloemperken. Van een duiventil in 't water vlogen de duifjes heen en weer.

Toen gingen zij naar beneden, en de jongen kreeg een nieuwe verrassing. In de beek lag een mooi bootje, en de heer zei minzaam: »Kom vriendje! wees eens schipper vandaag, trek maar even aan de lijn». Zie daar varen zij naar een eilandje, waar vreemde planten en bloemen het oog bekoren, vreemd geboomte van andere gewesten, vreemde groote schelpen en in een Oostersch tuinhuis fraaie, opgezette vogels, in één woord, zeldzame schoonheden.

Terug gekomen, wees de knaap, blij en vrijmoedig geworden, op een schilderachtig verschiep tusschen water en bosch, en de heer zeide tot hem met een vroolijk gelaat: »Je bezit gevoel voor de schepping; kom nu bij mij het middagmaal houden».

Nooit genoot de arme jongen zulk een eer, en hij reisde verder zijn weg met blijdschap, want die heer was, »gaarne mededeelende en gemeenzaam»; dat was hartelijke eenvoud, en, om dien dag niet te vergeten, heeft hij te huis gekomen, dat onverwacht genoeg opgeteekend.

Bescheidenheid wint het hart en geeft ons vreugde.

Tif een paar Brieven. Een vriend in Amerika beschreef mij de schoonheid van een begraafplaats bij *New-Yorks* omstreken. Hij zegt: »Men ziet daar *beelden, fonteinen, bloemperken, schoon geboomte, wateren met goud-visch*. Zij versieren de graven, om den dood maar te vergeten, 't is de prachtigste Begraafplaats der wereld." Ik schreef terug: »'t Kan zijn, doch Amerikanen denken hooger dan wij; misschien willen ze ons opleiden! Zie in de Openbaring aan den heiligen Apostel Johannes. Hij spreekt: *van paarden, van steenen, van fonteinen, van geboomten aan wateren, en straten van goud*. Zij willen door natuur en schoonheid, ons doen denken, hoe schoon eens de *nieuwe aarde* voor den Christen zal zijn na de opstanding! Denk er eens over na."

Het best zal zijn ons niet te veel aan de verbeelding over te geven; maar ziel en lichaam zal eens in harmonie zijn, »den Heere gelijkvormig". —

»Zonder moeite, ziekte of sterven, eeuwig zonder zonde zijn!" (Gezang 43 van Lodensteijn.)

Tif een Reis. Met de boot den Rijn opvarende, kwam ik in *Keulen*, zag de Domkerk, en in het Museum een Schilderij. Zij stelt voor: *Weenende Joden te Babylon, twee harpen hangen aan de wilgen; daarop zien wij een meisje vragende aan grootmoeder: „Waar ligt Jeruzalem?" De oude wijst met de rechterhand naar die hemelstreek en zegt: „Indien ik U vergeet!"* Een kunststuk, en aan den rand de woorden: *Psalm 137 vers 1*. Verder varende, ontroerde ik bij het zien van *Het Zevengebergte*. Een potloodschets daarvan, kleurde ik later. Te *Mentz* gekomen bezag ik de kerk, het standbeeld van *Gutenberg*, uitvinder der drukkunst. Wij zeggen: »Neen! dat was *Laurens Koster* te *Haarlem*, wij hebben de oudste drukken!" Van *Mentz* bracht ons de boot te *Biberich*, en juist ging de Hertog van Nassau een plezierreis doen langs den Rijn. Hierdoor kreeg ik verlof zijn tuin te zien. Er groeiden mooie gele sinaasappelen in de broeikas. Langs bloeiende fruitboomen wandelde ik naar het laaggelegen *Wiesbaden*. De villa's met witte gevels prijken boven de stad ons tegen, in het groen der wijngaarden. Een arm meisje gaf mij een glaasje water uit de kokende bron en een heer liet tot vermaak zijn eieren daarin koken, en keek op zijn goud horloge. Ja, jongelui! wondervol is de Schepping! Ik vroeg mij: »Hoe diep zouden die heete steenen wel in den grond zitten, welke het water doen koken?"

Karaktertrek van den jeugdigen Tromp, in een Zeeslag.

Spreuken 20 : 11.

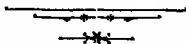
Ziet gij dat schip? *Tromp* is aan boord,
Die wel 't kanongebulder hoort,
Doch, vroeg met moed beziel, voor 't vaderland wil leven;
Hooft nu, wat midden in 't gevecht
De Vlootvoogd tot dit knaapje zegt :
»Ga eens in mijn kajuit, wil een glas wijn mij geven.»

Tromp gaat om wijn, en blij te moe
Reikt hij het glas zijn meester toe ;
Maar, ach! een kogel rukt het glas met wijn ter neder;
Wat doet nu *Tromp*? hij keert terug,
Hij vult een ander glas, en vlug
Geeft hij dit op het dek met allen eerbied weder.

De overste, die blij dit ziet,
Zegt: »Jongen! och! verschrok je niet?
»Bijna had 's vijands lood u 't leven uitgeblazen!»
Tromp antwoordt zeer bedaard: »Wel neen!
»Ik ging maar aanstonds naar beneên,
»En dacht zoo in mijzelf: *Er zijn nog meerder glazen.*»

In den vierdaagschen zeeslag van 11 tot 14 Juni 1666, werd de bodem waarop *Tromp* zich bevond, telkens doornageld en onbruikbaar gemaakt; telkens hervatte hij op een ander schip den strijd, zoodat men bij de vijanden vroeg: »Of er dan vijf of zes *Trompen* in de Nederlandsche vloot waren?» (Zie Groen van Prinsterer, Vaderl. Gezangen.)

Het geheim gevat.

»Weet gij het verschil tusschen goede eerzucht en hoogmoed?» zoo vroeg een vader aan zijn weetgierigen zoon, en deze zei: »Ik geloof, dat er weinig verschil is in die twee, maar ik heb er nooit over gedacht.» Ja, jongen, zoo denken er duizenden in de Kerk en nog veel meer in de maatschappij! Eerzucht bezit hij, die trouw is in zijn plicht, zoo wel de ambachtsman, als de knaap, die voor zijn onderwijzer een opstel maakt, en dat nauwkeurig doet. En al wordt de laatste op een fout gewezen, hij is dan o, zoo blij! maar bij den hoogmoedigen is dit andersom, wijst men zijn gebreken aan, dan is hij boos en neerslachtig. Luister eens! Bij een photograaf gaf ik een portret om er een grooter naar te maken, toen ik er om liet vragen, was het antwoord: »Zegt tegen dien heer, dat hij wat wacht, want ik geef mijn werk niet uit mijn handen, vóór ik eer van mijn werk heb.» Begrijp gij dit? . . . De zoon zei: »O, nu gaat mij een licht op! Goede eerzucht was hier plicht; want had hij slecht werk geleverd, dan had hij met een kwaad geweten geloopen.» — »Juist geraden, mijn jongen! daarom gaat *die* eerzucht met ootmoed gepaard. Lees van den koning *Jozia*, hij ijverde voor Gods eer, want hij was nederig, en lees van *Herodes*, die menschenroem zocht, (Hand. 12.) zoo zult gij het *verschil* al meer gevoelen.» — »Ja, vader! nu begrijp ik het. De goede eerzucht komt als een gave van Boven, en hoogmoed uit ons bedorven hart. Ik dank u, nu heb ik weér geleerd, nu heb ik *het geheim gevat!*»

De vader zei: »Wij zullen straks Psalm 19 vers 7 eens zingen; dat moet ik zoo dikwerf doen. Hoogmoed blijft onze vijand, en willen wij Christenen worden, rankjes aan den wijnstok, dan zullen wij steeds minder worden, en nederigheid zal onze sieraad zijn. O, dan kuunen wij eerst nuttig zijn; de Schrift, de schepping, alles zal onzen geest verrijken; een bloem zal een les zijn; wij zullen anderen daaruit iets mededeelen, al zouden wij maar een geschiedenis vertellen, die uit den ouden tijd opnieuw de aandacht trekt.

† Jongelingsmoed. †

Ach! zie een vrouw valt in den vloed, het volk loopt naar het strand,
Maar niemand heeft tot redding moed, geen boot ligt aan den kant.
Op hare kleeding drijft zij heen... Nog staat het volk vol schroom,
Een jongeling, een officier, werpt zich nu in den stroom.

Hij zwemt... hij nadert... grijpt heur kleed, men ziet het en ont-
[roert,

En na een langen, bangen strijd is ze aan den dood ontvoerd.
Wèl schonk de Koning hem het kruis, maar hij schreef aan zijn Vorst:
»Mijn vader heeft gevang'nisstraf. Geen kruis voegt op mijn borst.»

Blij klinkt het Koninklijk besluit: »Laat nú den vader vrij,
»Dan draagt zijn eed'le zoon het kruis met dubbele waardij.»
O zie! de vader valt vol dank, in de armen van zijn zoon!
De zoon hangt schreiend aan zijn hals, en vindt in 't hart zijn loon.

JENNY CAREY, HET TIENJARIG AMERIKAANSCH MEISJE,
hoog bekroond door Carnot, President van Frankrijk, in 1894.

»Ik wil dan ook de deugd in arme menschen
eeren.»
VAN ALPHEN.

Kleine Jenny, 't moedig meisje, zag den brand der spoorbrug aan,
En de trein, die aan kwam snellen, 't ongeluk niet kon ontgaan;
Zij, menschlievend, bond heur jurkje, spoedig tot een vlag bijeen,
Liep er vlug den trein meê tegen, zwaaide met heur sein daarheen;
't Werd gezien! de trein? Hij stopte... Zeven honderd man gered!
Die daar reisden naar Chicago om er kunst te zien — en pret.
Van dat kunstfeest kwamen Franschen te Parijs gelukkig weêr.
Wat kreeg Jenny? . . . De medaille van het Legioen van Eer!

De
Sterren.

Iets van Da Costa.

Over de Sterren. In een rede voor de vuist sprak hij: »Toehoorders! oordeelt nooit over dingen, waarvan gij geen kennis hebt. Een sterrekundige zat 's nachts op den toren, om door zijn kijker, de sterren in haren loop waar te nemen, en zei tot den vromen torenwachter: »O, hoe heerlijk! zij zijn grooter dan onze aarde!» De eenvoudige man zei: »Dat kan wel waar zijn, mijnheer!» Telkens, wanneer de geleerde hem over de sterren iets vertelde, antwoordde hij: »Dat kan wel waar zijn,» maar op de vraag: »En geloof je nu, dat Gods Zoon op zoo'n nietig planeetje als deze aarde heeft gewoond?» sprak de torenwachter vol vreugd: »Ja! dat geloof ik, want toen God mij berouw gaf over mijne zonden, heb ik Hem gezocht en gevonden, want daar is onder den hemel geen andere naam, die onder de menschen gegeven is, door welchen wij moeten zalig worden. De zaligheid is in geen anderen.» (Hand. 4.)—

De sterrekundige zweeg. Hij had zich gewaagd op een gebied, waarvan zijn hart geen kennis had, en de torenwachter deed voorzichtig, hij wilde niet over de sterren spreken, want zijn verstand had er geen begrip van.

Een vriend deelde mij dit van DA COSTA mee, en ik dacht na: Zou die ongeleerde torenwachter ook dikwijls aan de sterren hebben *gedacht*? Wel zeker! Maar meer aan de ster, die de Wijzen uit het Oosten geleidde naar de plaats, waar de Heere als kind werd geboren. Zij zeiden: »Wij hebben gezien *Zijne* ster in 't Oosten en zijn gekomen om Hem te aanbidden.» De ster bleef staan boven den stal; zij vonden het kind en Zijne moeder, aanbaden Hem, en, eer zij vertrokken, lieten zij hunne medegebrachte geschenken Hem achter, als bewijzen van hun geloof en liefde. (Matth. 2.)

Onverwachte plundering in Tholen, 23 Augustus 1712.

Reeds lagen de burgers gerust op hun bed.
 Maar door vreemd rumoer werd het slapen belet;
 Veel Franschen gewapend, gebruikten geweld —
 Hier stegen de vlammen, — ginds eischten zij geld. 1)

In 't weerlooze stadje was alles hun prooi;
 Dáár kroop er een rijke van angst onder 't hooi;
 Een moeder, ach! miste haar kind, en zocht rond,
 Tot zij het in 't hooge aspersielooft vond. 2)

't Was enkel om roof dat de vijand verscheen;
 Hij voerde veel burgers als Gijzelaars heen.
 En, eer nog het geld hen de vrijheid hergaf —
 Lag menig in 't vreemde gewest al in 't graf! 3)

1) De historie zegt: „Men wil, dat deze overrompeling tot weerwrake over eene stroopinge der Bondgenooten in Frankrijk in dat jaar geschied zou zijn.” Hoe dit zij, de Franschen kwamen uit Namen door Noordbrabant aan het *Boshoofd*, voeren met de pont de rivier over, en rukten door de *Vosmeersche* poort in Tholen. De veren, poorten en schuiten werden bezet om de hulp van 't garnizoen uit Bergen-op-Zoom af te snijden, en om den terugtocht 12 uren open te houden. Twee huizen en de groote schuur in de Dalemstraat stak men in brand. Hun roof aan geld, goed en paarden werd op 3 ton gouds begroot. Veel werd er onder Rozendaal al voor spotprijzen verkocht, dat later de eigenaar terug kreeg. De Zeeuwsche collecte bedroeg *f* 10.864. Vergenoeg u lezer! met de korte schets.

2) WILLEM VAN VRIJBERGE, 10 jaar; toen het huis is geplunderd, liep het kind, bang door vreemde taal, in den tuin. In het koor der kerk leest men dien naam op een grafzerk.

3) 54 hoofden van huisgezinnen en 4 heeren (waaronder de Baljuw DUURHOUT en VAN VRIJBERGE) werden op wagens te Namen binnengevoerd. De heeren in ééne kamer, de anderen in één lokaal, bewaakt, en op 'onze kosten gevoed. Van 1 Sept. tot 15 November was de rekening *f* 9858, *f* 504 begrafeniskosten, *f* 604 extra uitgaven. De hospes NICOLUS CHENIE was vriendelijk, doch rekende schrikkelijk. Generaal PASTEUR had een wissel van *f* 25.000 afgeperst, eer hij de heeren meenam; die wissel was later te Brussel met kleiner som *f* 1800 voldaan, wat tot bevrijding leidde op 11 April 1713. Onder de in vrijheid gestelden zijn nog de tegenwoordige namen der nakomelingen, als: VAN DE SANDE'S, PLEUNE'S, JOBSE'S, enz. — En edele vrouwen hebben een geschenk van thee en suikergoed met vriendelijk schrijven gezonden aan de Gravin DE SAILLAUT, gemalin van den bevelhebber te Namen, om het lot hunner dierbare gevangenen te verzachten.

Karakertrekken van De Ruyter.

(Geboren te Vlissingen 24 Maart 1607.)

1°. Moed als kind.

Hij klimt de ladder op, naar 't hoogst van Vlissing's toren,

Zie! hij speelt op den bal, het oog naar zee gewend.

O, op zijn tiende jaar kan hem de zee bekoren —

Maar — wat hij worden zal? . . . is hem nog onbekend.

Men nam die ladder weg. Hij denkt: »Geen moed verloren!

Hij trapt er leien stuk en zet zijn voet op 't hout,

Dat kind met kalm beleid, is tot iets groots geboren —

Zóó daalt hij, vol van moed. Hebt ge ooit zoo iets aanschouwd? . . .

2°. Gevatheid.

Een kaper, die op zee, DE RUYTER neemt gevangen,

Blijkt in de ruwe ziel toch menschelijk te zijn;

Hij spreekt DE RUYTER aan: »Kap'tein! zeg uw verlangen,

»Of ik u dienen kan, met water of met wijn?»

»'k Moet, zoo 'k gevangen ben,» zegt RUYTER, »water vragen,

Doch, laat ge mij vrij man, zoo is de wijn mijn eisch.»

Dit wijze antwoord is den Franschman naar behagen,

Hij brengt hem een glas wijn, en zegt: »Geluk op reis!»

3°. Nederigheid.

DE RUYTER strijdt daarna tot roem van Hollandsch Staten.

Men roemt zijn krijgsbeleid; maar hoort! wat antwoordt hij? . . .

»Zoo mij die lof behaagt, mocht God mij soms verlaten!» . . .

En met dien ootmoed blijft de Heere hem nabij.

4°. Zijne Ouderliefde.

Ná den vierdaagschen slag, aan wal bij 't feest gezeten,

Doet hij door ieder woord de gasten blijdschap aan!

Stil gaat hij 's avonds weg. Waarheen? Wilt gij dat weten?

Zie hem bij moeders graf . . . een poosje blootshoofds staan!

De jongelui weten zijn levensloop. Heldenmoed en godsvrucht, verstand en hart was bij hem in harmonie. Gij weet hoeveel leeraars hij uit de boeien verlostte, en, wat ge misschien niet weet, zijn zijne giften aan de armen. 333 ponden Vlaamsch schonk hij uit dankbaarheid voor verlossing uit gevaren, en hoe eenvoudig bleef hij! Zie hem ná een overwinning op zijn schip naar beneden gaan, om te zien, hoe zijne hoentjes het maakten, en ze wat voeder te geven. Talrijke bekroningen! Hij zocht geen roem en kreeg ze overal!

ARM, MAAR EERLIJK. In vele jaren kon een vroom man door armoë en ziekte zijn schuld aan de kerk niet voldoen. Kerkvoogden verklaarden hem voor onvermogen, en in zijn ouderdom werd hij door de Diaconie ondersteund.

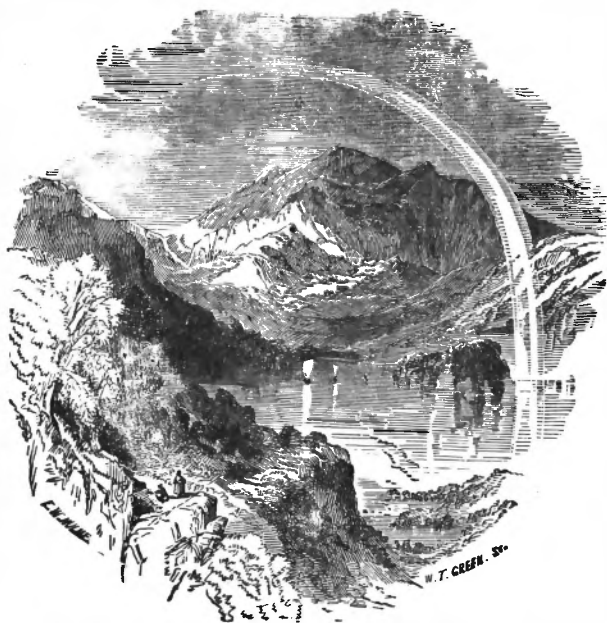
Onverwacht viel hem een legaatje van zestig gulden uit een erfenis ten deel. Het was winter. O, zoo'n lange, barre winter! Hij kon dit geld goed gebruiken. Wat deed hij? Hij betaalde eerst, wat hij aan de kerk verschuldigd was, schoon hem dit lang was kwijtgescholden. Hij zei: »Ik ben blij, dat ik nu kan betalen, men zal er mij wel niet meer om manen, maar ik wil met geen schuld aan de kerk sterven,» en, ik was verplicht die som (als kerkelijk ontvanger) in buitengewonen Ontvang te brengen. O, zulk een eerlijk mensch verdient een steentje op zijn graf! . . .

DIEFSTAL. In het laatst der vorige eeuw woonde er een goudsmid in Tholen. Een heer, netjes gekleed, koopt een gouden ring, en de goudsmid beziet het *mooi bewerkte stokje* van den vreemdeling.

De reiziger, die goed in het rond keek, neemt vriendelijk afscheid. Wat gebeurt er. Jongelui! eenige dagen later kwam er 's nachts bij donkere maan, zonder sterrenlicht, voor het huis van den goudsmid een dievenbende. Met een diamant werd stil een glasruit uitgesneden, en met de hand daardoor de winkeldeur van binnen geopend, en in korte oogenblikken was al het goud en zilver gestolen. 's Morgens zag de goudsmid verschrikt zijn ledigen winkel. Er lag een half verbrand kaarsje op den grond en hij vond *het mooie stokje*.

Rijke heeren gaven den goudsmid geld. Elk had een zak rijksdaalders voor den man over om zijn beroep voort te zetten, zonder bewijs of interest te vorderen. Eerlijkheid geeft vertrouwen. Weldra blonk het goud en zilver in zijn winkel, en binnen weinige jaren kon hij door voorspoed al het geleende dankbaar wedergeven.

Een vraag: Waar woonde de *eerste* goudsmid! en welke schatten zijn er, die ons geen dief kan ontstelen? Denkt er eens over na.

DE REGENBOOG.

(Zangstukje. Wijze: Ev. gezang 40, lied 50.)

Gezang 8. — 2 Petr. 8. — Openb. 4 en 5.

De donkere lucht,
Met vocht bevrucht,
Laat ginds heur regen dalen,
Wat schoon gezicht!
Het zonnelicht
Zien we in die dropp'len pralen.

Daár spreekt de Heer:
»Geen zondvloed meer!
Dit zevenkleurig teeken,
Die boog verklaart
Mijn zorg op aard,
Geen oogst zal u ontbreken.»

Verga Natuur,
Eenmaal door vuur,
Zij zal vernieuwd herrijzen.
Vol rein genot,
De vriend van God,
Zal eeuwig Hem daar prijzen!

De Dauw.

Des zomers bij het warme weêr.
 Hangt bloem en blad door droogte neêr,
 Doch 's avonds komt een blauwe gloed,
 En doet geboomte en vruchten goed.
 Kijk! hoe die visscher ginds zijn net
 In 't water zachtkens nederzet,
 Die bij 't vermaak zijn pijpje smookt,
 Terwijl het langs het kantje rookt.
 De dampen der benedenlucht,
 Die dropp'len vormen op de vrucht,
 Vertoonen dauw, die ongemerkt
 Het plantenrijk verkoelt en sterkt,
 En 's morgens bij het zonnelicht
 Als paarlen flonkert voor 't gezicht.
 De dauw, die 't worteltje besproeit
 Der halmen, waar het brood op groeit,
 In ons een blijk, hoe God voorziet,
 Ook als geen wolk ons regen biedt.

Is milde zegen niet uw deel —
 O Arme! toch geeft God u veel;
 Gezondheid bij een sober maal,
 Een zoeten slaap als nachtonthaal.
 't Geluk ligt in geen overvloed,
 't Is God die ook door dropp'len voedt;
 Aan Hem zij de eer! één dankbre traan,
 Die ziet Hij voor een parel aan!

Verhooring van Gideon's Avondbede

om Dauw op het Lamsvel,

(Richteren 6.)

O, toen hij 's morgens buiten trad,
 Wrong hij uit 't vlies een schaal vol nat.
 De aarde alleen was droog gebleven;
 Nu bad hij God om dauw voor d'aard',
 En 't wollig vlies mocht zijn gespaard . . .
 Ja, God wou ook *dit teeken* geven!

Dra toog de Richter 's nachts met moed,
 Bij fakkellicht met dapp'ren stoet;
 't Bazuingeschal klonk 't aller zijden;
 't Geluid verschrikte 's vijands ziel,
 Daar d'een in 't zwaard des and'ren viel —
 Want God wou zelf voor Isrel strijden!

Ware Isrel trouw aan God geweest! . . .
 Een vrucht'bre dauw van 's Heeren Geest,
 Was neergedaald in Pinkstervonken. —
 Maar 't wilde niet; zijn vlies werd droog,
 En d'aard bedauwd; — de Heiden boog,
 Toen Hem die weldaad werd geschonken.

Eens wacht toch Isrel beter lot,
 Wanneer? . . . dat is bepaald bij God!
 De Olijfboom wordt in glans herboren. *)
 Eens daalt die dauw op beiden wêer,
 En jood en heiden knielen neêr, —
 Daar zij de *stem* van JEZUS hooren!

*) Lees Joh. 10 : 16. — Romeinen 11 : 24—28.

HET WEESJE.

(WIJZE: *Gezang* 18.)

Psalm 68 : 6.

~ ~ ~ ~ ~

'k Ben niet op aard verlaten, neen,
Al mis ik oudermin,
Ik leef gelukkig en tevreeën,
Als wees in 't huisgezin.

Hier krijg ik kleeren, drank en brood
En onderricht er bij;
Wat is de gunst des Heeren groot,
Die Vader zorgt voor mij!

Mijn ouders hadden mij zeer lief,
Zij dienden saam den Heer,
En zeiden: „Kind, heb Jezus lief,
„Dan zien wij u eens weér.”

Ja, dierbre Jezus, Kindervrind,
Gij laat geen wees alleen,
Och, breng het weesje, dat U mint,
Eens naar Uw hemel heen!

A VONDBEDE.

~ ~ ~ ~ ~

Gij, God van hemel en van aard',
Gij hebt mij dezen dag bewaard,
Gevoed, gekleed en welgedaan,
En met Uw goedheid bijgestaan.

Maar ach! ook was ik wel eens stout,
Gij weet, dat mij mijn kwaad berouwt;
Vergeef mijn schuld om Jezus' bloed,
En stort uw Geest in mijn gemoed.

O, goede Herder! houdt de wacht,
Wees mij nabij, zoo rust ik zacht;
Wekt dan de morgenstond mij weer,
Dan dank ik U, getrouwe Heer!

— o —

Twee Godgewijde Vrienden.

Werd *David* 't zij geroemd, beproefd,
 Zijn vriend was beurt'lings blij, bedroefd,
 Hij schonk hem hulp in bange uren;
 En trof het *David* in de ziel,
 Toen *Jonathan* op 't strijdperk viel —
 Hun stil verbond zal eenwig duren.

De trouwste en geliefdste Discipel.

Joh. 21 vers 20.

Wie was het, die bij 't kruis trouw bij zijn Meester stond,
 Ontroerd op 't heilig lijf en op zijn bloed bleef staren,
 Omringd van Heidenen en booze moordenaren, —
 Wie mocht het laatste woord ontvangen uit Zijn mond? ...

Johannes was het, die zijn Meester steeds getrouw,
 Het hoofd bij 't Avondmaal aan 's Heilands borst kon leggen,
 En vrij, op *Petrus*' wenk, Hem drong 't geheim te zeggen:
 »Wie is het, Heer, van ons, die U verraden zou?»

Johannes, hij verkreeg een liefdewoord van 't kruis,
 Een woord van troost en zorg, al ging ook Jezus henen:
 »Zie uwe Moeder, zoon!» gij zult haar hulp verleenē;
 Toen nam die trouwste vriend *Maria* in zijn huis.

Die twee, zoo één van hart! Wie minde Jezus 't meest? ...
 Dáár in die visschershut, was eenvoud — biddend leven,
 Toch zou »De Trooster» haast meer licht en blijdschap geven!*)
 Och! Vader! schenk ook ons, om Jezus wil, uw Geest!

---

*) Handelingen 1 vers 5 en 14.

DE KOOLMEES.

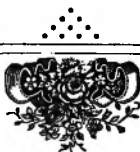
(Mattheus 6.)

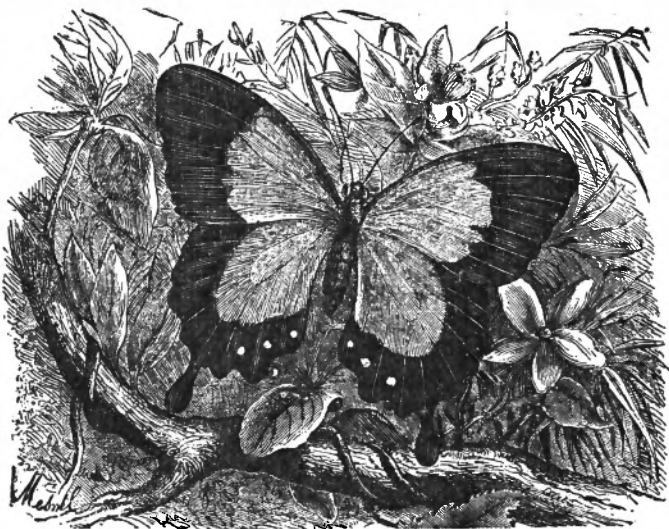

't Is winter, vriendjes! bitter koud,
 De vogels zwijgen in het woud,
 Want hooge sneeuw bedekt den grond,
 Maar 't meesje vliegt den boomstam rond;
 En treft in 't mos de eitjes aan,
 Waaruit de houtrups zou ontstaan.
 Kijk! 't hong'rig diertje eet ze op!
 Verzadigd vliegt het naar den top,
 En blij zingt het in vogeltaal:
 »Een dankbaar liedje voegt na 't maal.»

Zóó weren vogels het venijn
 Der boomen, die dan vruchtbaar zijn;
 Dus, jongens! haalt geen nestjes uit,
 Dan krijgen wij de zomerfruit. —
 En voor u, arme! die God vreest,
 In wintertijd dit blaadje leest, —
 Zoo 't lieve meesje u bekoort, —
 Voor u is troost in Jezus' woord:

»Mijn Vader, die het voog'lental
 »Hier voedt, verzorgt u bovenal;
 »Zijt niet bezorgd — zijt niet bedroefd,
 »Uw Vader weet, wat gij behoeft.»

DE VLINDER.

»Die ons vernederd lichaam veranderen zal.» (Fil. 3 : 21.)

Eens zag ik een rups, onder 't glas hier gezet,
 Heur lijfje verspinnen — Zij spon zich in 't net;
 En luister! toen 's winters het vriezen begon,
 Verdween zij in 't graf van de pop, die zij spon.

Toen 't zonnetje weer hare stralen hier schoot,
 Kwam daaruit een vlinder, die blauw was en rood;
 Met goud op zijn vleugels; het glas werd gelicht —
 En vrij vloog hij opwaarts, ineens uit 't gezicht!

Al legt de vrome, oud of jong,
 Het lichaam nêer in 't stof,
 't Verrijst, aan Jezus' beeld gelijk,
 Eens rein naar 't Hemelhof.
 Voor u, die Jezus kent en mint,
 Is dat geluk bereid;
 Voor u die wiss'ling en 't genot
 Der blijde eeuwigheid.

Bedezaag.

WIJZE: *Psalm 84.* — (Hoog Lied. 2.; Joh. 15.)

Och! vorm mij tot een Ieliebloem!
 O Jezus! wien 'k mijn liefste noem:
 Leer mij mijn hart aan U te geven.
 Ben ik gekocht door dierbaar bloed,
 Een rank wast in den „Wijnstok” goed.
 Gij, Heil'ge Geest! schenkt groei en leven;
 Elk plantje, Vader! van Uw hand
 Bloeit eens in Hooger Vaderland. *)

*) Wil men dit versje van onderen naar boven zingen,
 ook goed.

DE ZWALUW.

Jeremia 8 vers 7. — Psalm 84.

Zij neemt den tijd van aankomst waar, en kweekt de kleinen op;
 Zij vliegen, eer de winter komt, hoog boven 't ruime sop,
 Naar zachter oord; want zij is niet gelijk een tafelvriend,
 Die wel in voorspoed ons bezoekt, in armoe ons niet mint,
 Zij zoekt haar spijs blij in de lucht; en mist zij melodij —
 O mensch! zing vroolijk David's lied, — verhef uw hart maar vrij.